

บทบาทในการพัฒนาชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา

ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และ

ข้าราชการที่เกี่ยวข้อง จังหวัดลำปาง

นายวันชัย ภูมิ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

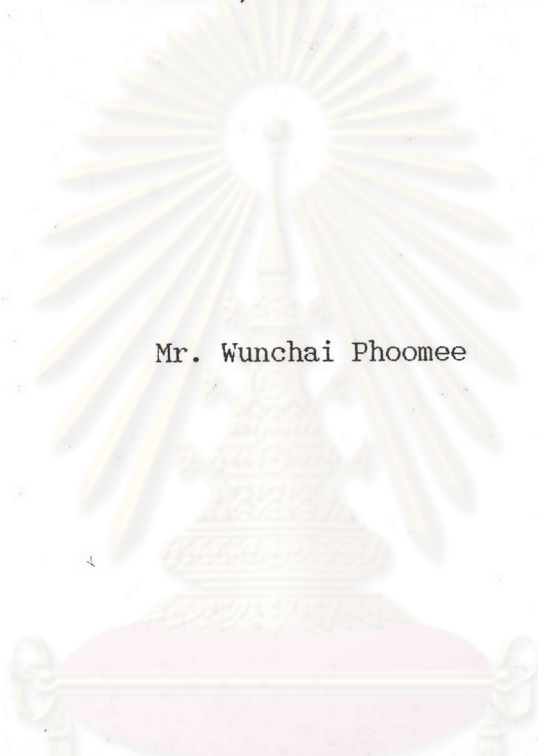
ISBN 974 - 568 - 422 - 8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

013048

i 1079180x

RURAL DEVELOPMENT ROLES OF SMALL SECONDARY SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION
AS PERCEIVED BY EDUCATIONAL ADMINISTRATORS,
TEACHERS, AND RELATED GOVERNMENT
OFFICIALS, CHANGWAT LAMPANG

Mr. Wunchai Phoomee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

วันชัย ภูมิ : บทบาทในการพัฒนาชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กสังกัดกรมสามัญศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง จังหวัดลำปาง (RURAL DEVELOPMENT ROLES OF SMALL SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION AS PERCEIVED BY EDUCATIONAL ADMINISTRATORS, TEACHERS, AND RELATED GOVERNMENT OFFICIALS, CHANGWAT LAMPANG) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อมรชัย ตันติเมธ, 241 หน้า.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทในการพัฒนาชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชนบท จังหวัดลำปาง
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชนบท จังหวัดลำปาง เกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชนบท จังหวัดลำปาง

ผลการวิจัย

การมีบทบาทในการพัฒนาชนบทและปัญหาอุปสรรคที่มีต่อการพัฒนาชนบท ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปางสรุปได้ว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ได้มีการปฏิบัติในบทบาทการพัฒนาชนบทในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านแล้วพบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและความมั่นคงของชาติ การพัฒนาด้านการกีฬา นันทนาการ และพละนันทนาการ การพัฒนาด้านศาสนาและศีลธรรม และการพัฒนาด้านการศึกษา ตลอดชีวิตอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ, การพัฒนาด้านสังคมและชนบท และการพัฒนาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมประวัติน่าสนใจ และศิลปวัฒนธรรมอยู่ในระดับน้อย
2. การรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปฏิบัติในบทบาทการพัฒนาชนบทด้านการพัฒนาด้านศาสนา และศีลธรรม และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมประวัติน่าสนใจ และศิลปวัฒนธรรมไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติในบทบาทการพัฒนาชนบทด้านอื่น ๆ อีก 5 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาด้านสังคมและชนบท ด้านการปกครองระบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและความมั่นคงของชาติ ด้านการกีฬา นันทนาการและพละนันทนาการ และด้านการพัฒนาด้านการศึกษาตลอดชีวิต มีความแตกต่างกัน
3. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กที่เป็นปัญหามากคือการขาดแคลนอุปกรณ์ที่เป็นเครื่องมือ การขาดงบประมาณที่จะใช้สนับสนุนบุคลากรของโรงเรียนมีงานประจำด้านอื่นมาก สามารถปฏิบัติงานการพัฒนาชนบทได้อย่างเต็มที่และบุคลากรของโรงเรียนขาดประสบการณ์และความรู้ในด้านการพัฒนาชนบท

ภาควิชาบริหารการศึกษาศึกษา.....
สาขาวิชาบริหารการศึกษาศึกษา.....
ปีการศึกษา2530.....

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
.....

WUNCHAI PHOOME : RURAL DEVELOPMENT ROLES OF SMALL SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION AS PERCEIVED BY EDUCATIONAL ADMINISTRATORS, TEACHERS, AND RELATED GOVERNMENT OFFICIALS, CHANGWAT LAMPANG. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. AMORNCHAI TANTIMEDH, Ph.D. 241 PP.

Objectives

1. To study the rural development roles of small secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education as perceived by educational administrators, teachers, and related government officials, Changwat Lampang
2. To compare the perception of educational administrators, teachers, and related government officials, in Changwat Lampang
3. To study the problems and obstacles of rural development of small secondary schools as perceived by educational administrators, teachers and related government officials, Changwat Lampang

Findings

Rural development roles as well as problems and obstacles of rural development of small secondary schools under the jurisdiction of the department of general education Changwat Lampang can be concluded as follow:

1. Educational administrators, teachers, and related government official perceived that small secondary schools under the jurisdiction of the department of general education in Changwat Lampang were less active in democracy development sports, recreation and healthy development, social and rural development, rural conservative of art and culture development
2. The perception of educational administrators, teachers, and related government officials pertaining development were not different. Their perceptions, according to social and rural development, democracy development, sports recreation and health, and long life education were significantly different.
3. Problems and obstacles in rural development of the small secondary schools were lack of instruments and budget. School personals were experience and limited with lack of routine work.

ภาควิชา บริหารการศึกษาศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษาศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
.....

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์เรื่อง บทบาทในการพัฒนาชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือแนะนำให้ข้อคิด ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสำเร็จเรียบร้อยและสมบูรณ์

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรากฏรายนามในบทที่ 3 ที่ได้ให้ความคิดเห็น ตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือร่วมมือจากผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง นายอำเภอ ข้าราชการที่เป็นกลุ่มประชากรผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาจากทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้น และผู้ที่มีได้กล่าวนามในที่นี้อีกหลายท่าน จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

วันชัย ภูมิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ของการวิจัย	9
วิธีดำเนินการวิจัย	12
การเสนอผลการวิจัย	13
2 เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	17
การพัฒนาชนบท	26
ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาชนบทของไทย	30
บทบาทในการพัฒนาชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษา	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
3 วิธีการวิจัย.....	48
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	48
วิธีดำเนินการวิจัย	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร	48

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
4 วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	66
ตอนที่ 2 บทบาทในการพัฒนาชนบทของโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน, ครูอาจารย์และ ข้าราชการที่เกี่ยวข้อง	75
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์และข้าราชการ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาชนบทของโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก	174
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	187
สรุปผลการวิจัย	189
อภิปรายผลการวิจัย	195
ข้อเสนอแนะ	195
บรรณานุกรม	208
ภาคผนวก	214
ประวัติผู้เขียน	241

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย	50
2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	56
3 กลุ่มประชากรผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามโรงเรียน	58
4 กลุ่มตัวอย่างประชากร ครูอาจารย์ จำแนกตามโรงเรียน	60
5 กลุ่มประชากร ข้าราชการที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามอำเภอ	61
6 สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน	66
7 สถานภาพของครูอาจารย์	69
8 สถานภาพของข้าราชการที่เกี่ยวข้อง	72
9 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติในบทบาทการพัฒนา ชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ด้าน การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	76
10 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติในบทบาทการพัฒนา ชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ตามการรับรู้ของ ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ด้าน การพัฒนาด้านสังคมและชนบท	82
11 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติในบทบาทการพัฒนา ชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ด้าน การพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และความมั่นคงของชาติ	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติในบทบาทการพัฒนา ชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ด้าน การพัฒนาด้านการกีฬา นันทนาการ และพละนามัย	96
13 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติในบทบาทการพัฒนา ชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดลำปางตาม การรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ด้านการ พัฒนาด้านศาสนาและศีลธรรม.....	103
14 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติในบทบาทการพัฒนา ชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ตามการรับรู้ของ ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ด้าน การอนุรักษ์ส่งเสริมประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	108
15 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติในบทบาทการพัฒนา ชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ด้าน การพัฒนาด้านการศึกษาตลอดชีวิต	108
16 เปรียบเทียบระดับของการปฏิบัติในบทบาทในการพัฒนาชนบทของโรงเรียนมัธยม ศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปางตามการรับรู้ของผู้บริหาร โรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	114
17 เปรียบเทียบระดับของการปฏิบัติในบทบาทในการพัฒนาชนบทของโรงเรียนมัธยม ศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ตามการรับรู้ของผู้บริหาร โรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาด้านสังคมและ ชนบท	125

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18	133
<p>เปรียบเทียบระดับของการปฏิบัติในบทบาทในการพัฒนาชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข และความมั่นคงของชาติ</p>	
19	141
<p>เปรียบเทียบระดับของการปฏิบัติในบทบาทในการพัฒนาชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ด้านการพัฒนาด้านกีฬา นันทนาการ และพลานามัย</p>	
20	148
<p>เปรียบเทียบระดับของการปฏิบัติในบทบาทในการพัฒนาชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาด้านศาสนาและศีลธรรม</p>	
21	153
<p>เปรียบเทียบระดับของการปฏิบัติในบทบาทในการพัฒนาชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ด้านการพัฒนาการอนุรักษ์และส่งเสริมประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม.....</p>	
22	159
<p>เปรียบเทียบระดับของการปฏิบัติในบทบาทในการพัฒนาชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ด้านการพัฒนาการศึกษาตลอดชีวิต</p>	

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
23 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติในบทบาทในการพัฒนา ชนบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง	164
24 เปรียบเทียบระดับของการรับรู้การปฏิบัติในบทบาทในการพัฒนาชนบทของโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ตามการรับรู้ของผู้บริหาร โรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง.....	169
25 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติในบทบาทการพัฒนาชนบทของโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดเล็ก	175
26 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาชนบทของโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาด เล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง ที่ได้จากการตรอบแบบสอบถาม ปลายเปิด	185

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย